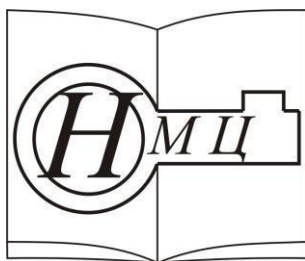

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

ВІСНИК

Науково-методичного центру навчальних закладів
сфери цивільного захисту

№ 26-2017

Харків

Друкується за рішенням Науково-методичного центру навчальних закладів сфери цивільного захисту
Протокол від 29.05.2017 р. № 21

Вісник Науково-методичного центру навчальних закладів сфери цивільного захисту № 26. — Х.: НУЦЗУ, 2017. — 98 с.

Включає інформаційно-аналітичні та навчально-методичні матеріали з питань навчальної та методичної роботи у процесі підготовки фахівців у вищих навчальних закладах ДСНС України.

Для науково-педагогічних і практичних працівників ДСНС України

Редакційна колегія: Садковий В.П., д-р наук з держ. управління, професор
Назаров О.О., канд. психол. наук, професор
Уваров Ю.В., канд. техн. наук, доцент
Стельмах О.А., канд. техн. наук, доцент
Тімченко О.В., д-р психол. наук, професор
Рябініна О.В., д-р філос. наук, професор
Асоцький В.В., канд. психол. наук

Відповідальний за випуск Кравців С.Я.
(057) 704-14-32

Редактор Хорошилова К.В.

ЗМІСТ

Бенцман Ю. І. Сучасні інтерактивні методи навчання.....	5
Богдан Р.І., Федор О.Т. Особливості використання мережі інтернет для формування культури безпеки життєдіяльності.....	11
Букін М.П., Ігнат'єв О.М. Підвищення ефективності педагогічних систем за рахунок імітації психофізіологічних процесів сприймання текстової інформації	14
Волянський П.Б. Підвищення рівня підготовки керівників сфери цивільного захисту за рахунок розвитку їх креативних якостей.....	21
Калушин В.М. Стимулювання позитивного ставлення слухачів до підвищення фахового рівня у сфері цивільного захисту.....	27
Клим'юк М.М. Ліцей цивільного захисту в системі профільної освіти. Реалії та перспективи.....	29
Коренчук О.С., Войтенко В.В. Використання засад андрагогіки у навчальному процесі з функціонального навчання у сфері цивільного захисту.....	32
Кочерга Є.В. Ментальні карти як ефективний інноваційний метод навчання з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності	36
Лабузна Л.В., Куделькіна Т.В. Професійна компетентність – основа педагогічної майстерності.....	39
Лептуга О.К. «Дихання» як інтерактивний метод.....	42
Литвин А. В. Застосування інтернету та хмарних технологій у професійній підготовці фахівців цивільного захисту.....	44
Мул А.М. Застосування інноваційних технологій в освітньому процесі.....	46
Островерх О.О., Савченко О.В. Формування мотиваційно-ціннісного компонента правової компетенції у майбутніх фахівців ДСНС України.....	54
Повшєдна І.М., Вітюк В.П. Реалізація комунікативного підходу через призму діалогічного мовлення у процесі навчання іноземній мові радіотелефоністів пожежо-рятувальних підрозділів.....	56
Сербин В. А., Покалюк В. М. Підвищення дієвості професійної підготовки майбутніх фахівців пожежно-рятувальних підрозділів.....	59

Литвин А. В., д. пед. н., професор, завідувач кафедри практичної психології та педагогіки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності ДСНС України

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРНЕТУ ТА ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Комп'ютерно орієнтоване навчання нині є невід'ємною частиною освіти, а Інтернет і хмарні технології, що надають користувачам мережі доступ до комп'ютерних ресурсів для віддаленого опрацювання та зберігання даних і використання програмного забезпечення як онлайн-сервісу, стають провідними засобами навчального процесу. Перспективи їх застосування у підготовці майбутніх рятувальників пов'язані з інтегруванням електронних освітніх ресурсів у вищу освіту, а також упровадженням інноваційних педагогічних технологій на основі ІКТ, з урахуванням потреб професійної підготовки фахівців у галузі цивільного захисту.

Інтернет суттєво знизив часові, просторові та фінансові перешкоди для розповсюдження інформації, створив власні інтегровані інформаційні структури. Дидактичні можливості Інтернету: швидке передавання освітньої інформації будь-якого виду та обсягу; оперативна зміна, редагування, опрацювання, друкування мережевої інформації з робочого місця; збереження даних на серверах протягом необхідного часу; інтерактивність та оперативний зворотний зв'язок за допомогою програм миттєвого обміну повідомленнями (ICQ, IRC, Skype та ін.); налагодження співпраці з партнерами; доступ до різноманітних джерел інформації – веб-сайтів, віддалених баз даних, файлообмінної мережі, Інтернет-форумів, хмарних обчислень; організація електронних телеконференцій; формування запиту на певну інформацію різноманітними засобами (списки розсилки, новини Usenet); копіювання одержаних матеріалів і робота з ними там, тоді й таким способом, як це зручно майбутнім фахівцям і викладачам.

Ефективність використання у вищій освіті засобів Інтернету з метою підвищення якості професійної підготовки пов'язана з тим, що вони не лише забезпечують доступ до різноманітних інформаційних ресурсів, а й уможливають безпосередню інформаційну взаємодію, дозволяють формувати інформаційний потік відповідно до професійних інтересів конкретного споживача інформації. Можливості Інтернету в професійній підготовці такі: доступ до глобальних систем інформації, знань і ноу-хау; транслявання досвіду, виробленого і накопиченого людством; формування у студентів загальної культури і гуманістичного світогляду; упровадження дистанційної та неформальної освіти; адаптація особистості до динамічної ситуації на ринку праці тощо.

Педагогічні цілі використання сервісів Інтернету в професійній підготовці майбутніх рятувальників у профільних ВНЗ: розвиток особистості

та підготовка до життя в умовах інформатизації, реалізація соціального замовлення інформаційного суспільства, інтенсифікація навчально-виховного процесу, підвищення ефективності діяльності студентів і курсантів шляхом реалізації мережевих ресурсів і хмарних сервісів. До впровадження хмарних технологій спонукає безперервне зростання обсягів професійно орієнтованої інформації, необхідної для засвоєння та критичного осмислення, а також ускладнення її структури.

Необхідність створення хмарної платформи особливо значна для інноваційних науково-освітніх програм ВНЗ. Зокрема Microsoft пропонує застосування хмарних технологій у системі освіти, яке базується на взаємодії науково-педагогічних працівників і курсантів (студентів) із використанням основних сервісів у хмарі, а також використання мінісайтів для сумісної роботи. Важливий внесок у розвиток хмарних технологій для освіти робить Google, безкоштовні сервіси якої теж активно використовуються в навчальному процесі (Google Apps Education Edition). Навчальні заклади отримують можливість компенсувати брак ІКТ-ресурсів, вирішувати проблеми, пов'язані з адмініструванням, контролем за навчальними досягненнями тощо.

Використання Інтернет-технологій дозволяє вирішити проблеми модернізацією змісту навчання, прийомів здійснення зворотного зв'язку, організації синхронного (в реальному часі) доступу до інформації, презентації навчального матеріалу, а також реалізацією роботи групи майбутніх фахівців з ІКТ в єдиному темпі, організацією безперервного контролю за роботою курсантів і студентів у інформаційних системах та їхніми навчальними досягненнями, діяльністю над спільними проектами. Телекомунікаційні мережі дозволяють апробувати й розповсюджувати кращі педагогічні програмні засоби.

Професійно спрямоване використання Інтернету передбачає такий алгоритм навчально-пізнавальної діяльності: вибір питання, яке потребує застосування Інтернету; визначення конкретної навчальної мети; добір відповідних Інтернет-сайтів; пояснення правил, яких слід дотримуватись; збирання, оцінювання та класифікація знайдених відомостей; аналіз, інтерпретація, узагальнення отриманої інформації; підготовка висновків і подання їх в електронному вигляді; презентація, підкріплена демонстрацією матеріалів; обговорення й аналіз методики пошуку й одержаних даних; оцінювання кінцевого результату.

Освітню інформацію в мережі доцільно одержувати: за допомогою пошукових систем, через тематичні Інтернет-сайти, з телеконференцій, поштової розсилки, у веб-чатах певного спрямування. Найбільш доцільні для забезпечення навчального процесу вузько тематичні добірки матеріалів за певною темою на спеціалізованих сайтах, які містять впорядковану інформацію та гарантують наукову достовірність інформації. Педагоги мають змогу використовувати її для підготовки до занять і допомагати курсантам і студентам орієнтуватися в Інтернет-ресурсах. З освітньою метою доцільно

використовувати веб-сайти, які популяризують новітні наукові досягнення, враховуючи рівень та інтереси користувачів. Встановлені на комп'ютерах у ВНЗ відповідні навчальні програми можуть самостійно з'єднуватися з цими сайтами, автоматично оновлюючись. Це створює можливість для випереджального розвитку професійної підготовки.

Інтернет-технології у вищій освіті передусім спрямовані на організацію дистанційного навчання, не притаманного для підготовки майбутніх рятувальників. Однак деякі аспекти дистанційної навчальної взаємодії можуть з успіхом застосовуватись у ВНЗ сфери цивільного захисту, зокрема шляхом розміщення повноцінного комплексу електронних навчальних матеріалів у Віртуальному університеті (наприклад: <http://virt.ldubgd.edu.ua/>) з метою підвищення якості навчання курсантів і студентів.

Щоб продуктивно використовувати Інтернет у професійній підготовці майбутніх фахівців цивільного захисту, необхідно забезпечити доступ до спеціалізованих веб-ресурсів, передусім, треба створити в навчальному закладі розгалужену локальну мережу. Нині вже визначені конкретні вимоги до інформаційного освітнього середовища ВНЗ: доступність; мобільність; адаптивність; оптимізованість; стандартизованість; інформаційна безпека. Можемо стверджувати, що комплексне використання можливостей ІКТ, зокрема Інтернету та хмарних технологій, у навчальному процесі потребує розроблення багатофункційних електронних освітніх ресурсів та інформаційних порталів. Інформаційне освітнє середовище ВНЗ має бути гнучким і забезпечувати ефективність теоретичного навчання та практичної підготовки відповідно до запитів курсантів і студентів, вимог роботодавців, у першу чергу – органів і підрозділів ДСНС України.

Мул А.М., начальник НМЦ ЦЗ та БЖД Хмельницької області

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

На надзвичайні ситуації соціальних і воєнних видів, техногенного характеру, на їх виникнення та локалізацію найбільше впливає людський чинник. Людина може стати як чинником виникнення надзвичайної ситуації, так може й запобігти їй. Окрім вирішення завдання фахового удосконалення професійних кадрів системи Державної служби України з надзвичайних ситуацій, які займають посади відповідних категорій, а також осіб, зарахованих до кадрового резерву, система підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації сприяє запровадженню фахової оцінки рівня кваліфікації, атестації кадрів, яка здійснюється після їх навчання.

Підвищення кваліфікації у сфері цивільного захисту керівних, управлінських кадрів і фахівців для потреб центральних та місцевих органів влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій